

DÔVODOVÁ SPRÁVA

B. Osobitná časť

K čl. I bodu 1 [§ 27 ods. 14]

V nadväznosti na zmenu doby, na ktorú sa uzatvára zmluva o plnení vyhradených povinností medzi organizáciou zodpovednosti výrobcov a zakladateľom, vlastníkom, prevádzkovateľom organizácie zodpovednosti výrobcov alebo výrobcom podľa § 28 ods. 4 písm. b), najmenej na dobu dvoch kalendárnych rokov, je potrebné upraviť aj ustanovenie týkajúce sa možnosti výpovede tejto zmluvy.

K čl. I bodu 2 [§ 27 ods. 25]

Vzhľadom na časté presuny výrobcov a pravdepodobne špekulatívne konanie niektorých aktérov uzatvárať vzájomné zmluvné vzťahy, aby plnili ustanovenia zákona o odpadoch, na začiatok roka, resp. až ku koncu I.Q. kalendárneho roka, dochádzalo k výraznému nevyrovnanému systému. Z uvedených dôvodov boli obciam vypovedávané zmluvy od organizácií zodpovednosti výrobcov a následne nebol v týchto obciach zabezpečený zber triedených zložiek komunálneho odpadu, v niektorých prípadoch až do konca I.Q. Treba poznamenať, že išlo hlavne o výrobcov obalov a organizácie zodpovednosti výrobcov pre obaly. Na zabezpečenie a hlavne pre stabilitu systému triedeného zberu v obciach zavádza sa povinnosť mať uzatvorené nové zmluvné vzťahy najneskôr do konca roka. Pri nesplnení uvedenej povinnosti sa nastavujú aj sankcie.

K čl. I bodu 3 [§ 28 ods. 4 písm. b)]

Doterajší systém bol nastavený na obdobie najmenej jedného roka s cieľom stabilizovať systém, aplikačná prax z predchádzajúcich rokov však ukázala, že zmluvy sa síce častokrát uzatvárali na dobu neurčitú, no vypovedali sa už po prvom roku. Vzhľadom na to, že časté presuny výrobcov v rámci OZV naopak spôsobovali nestabilitu systému, navrhuje sa zmluvy uzatvárať na obdobie najmenej 2 kalendárnych rokov, tak pre výrobcov ako i obce. Na základe tejto zmeny budú môcť aj OZV efektívnejšie plánovať svoje výdavky a obciam nebude hroziť každoročné vypovedanie zmlúv zo strán OZV pre nedostatok výrobcov.

K čl. I bodu 4 [§ 30 ods. 7]

Ide o precizovanie textu, ktoré je spôsobené aplikačnou praxou zákona o odpadoch, ako aj spresnenie povinností pri prechode z kolektívneho plnenia vyhradených povinností na individuálne plnenie vyhradených povinností. Termín pre podanie žiadosti sa stanovuje vzhľadom na proces správneho konania a zároveň z dôvodu zabezpečenia plnenia vyhradených povinností.

K čl. I bodu 5 [§ 31 ods. 12]

V nadväznosti na doplnenie novej povinnosti pre výrobcu obalov (§ 54 ods. 8) a výrobcu neobalových výrobkov § 74 ods. 5) je ustanovená povinnosť pre Koordináčne centrum pre prúd odpadov z obalov a z neobalových výrobkov rozdeliť náklady, ktoré je povinný výrobca obalov a výrobca neobalových výrobkov v prípade „náhradného plnenia“ iného výrobcu obalov alebo iného výrobcu neobalových výrobkov alebo inej organizácie zodpovednosti výrobcov pre obaly tým subjektom, ktoré zabezpečili toto „náhradné plnenie“ vyhradených povinností.

K čl. I bodu 6 [§ 45 ods. 5]

Ide o legislatívno-technickú úpravu vložením . Je žiaduce, aby povinnosť výrobcu batérií a akumulátorov zabezpečiť plnenie vyhradených povinností vo vzťahu k batériám a akumulátorom uvedeným na trh v Slovenskej republike v príslušnom kalendárnom roku nezanikla, aj keď je splnený len jeden z dôvodov uvedených v písmenách a) až c).

K čl. I bodu 7 [§ 52 ods. 34]

Ide o precizovanie textu, ktoré bolo spôsobené nejednoznačnosťou vo zverejňovaných údajoch, ktoré boli potrebné pre výpočet trhového podielu organizácie zodpovednosti výrobcov pre obaly. Týmto novým znením ustanovenia je presne daná povinnosť ministerstvu zverejniť také údaje, ktoré sú potrebné pre výpočet v zmysle znenia ustanovenia odseku 24.v zariadení prevádzkovanom v zmysle udelených súhlasov podľa zákona o odpadoch, umiestnené odpady v rozpore s povoleniami oprávňujúcimi vykonávanie ich činnosti.

K čl. I bodom 8 a 12 [§ 54 ods. 8 a § 74 ods. 5]

Cieľom navrhovanej úpravy je v prípade odpadov z obalov a odpadov z neobalových výrobkov zamedziť účelovému odôvodneniu zániku povinnosti výrobcu obalov a výrobcu neobalových výrobkov na plnenie vyhradených povinností za účelom vyhnutia sa plnenia týchto vyhradených povinností.

K čl. I bodu 9 [§ 59 ods. 1 písm. f) až h)]

Doplnením písmena f) ide o zavedenie zodpovednosti plniť štandardy zberu triedených zložiek komunálnych odpadov pre odpady z obalov a odpady z neobalových výrobkov na organizáciu zodpovednosti výrobcov pre obaly, ktorá v danej obci zabezpečuje zber odpadov z obalov a neobalových výrobkov. Táto zmena vyplýva zo záverov analýzy „Ako pretriediť triedený zber“, ktorú vypracoval Inštitút environmentálnej politiky na zabezpečenie správneho plnenia štandardov zberu v jednotlivých obciach. Vzhľadom na to, že postupne sa zvyšuje cieľ zberu, za ktorý zodpovedá organizácia zodpovednosti výrobcov pre obaly, mala by sa primerane zvyšovať aj potreba objemu zberných nádob pre zabezpečenie štandardov zberu. Písmeno g) ustanovuje, že organizácia zodpovednosti výrobcov pre obaly má uhradiť náklady na triedený zber a následné zhodnotenie odpadov z obalov a odpadov z neobalových výrobkov, ktoré by mali byť minimálne vo výške, ktorá je vypočítaná podľa sadzieb na tonu odpadu ustanovenej vo vykonávacom predpise.

Novým písmenom h) sa ustanovuje povinnosť OZV pre obaly zaslať ministerstvu a koordinačnému centru pre prúd odpadov z obalov a z neobalových výrobkov údaje v termíne najneskôr do 31.októbra, nakoľko sa mení termín zverejňovania údajov potrebných pre výpočet ich trhových podielov. Týmto spôsobom má dochádzať k uzatvoreniu zmluvných vzťahov s obcami najneskôr do konca roka. Vzhľadom na časté presuny výrobcov a pravdepodobne špekulatívne konanie niektorých aktérov uzatvárať vzájomné zmluvné vzťahy sa môže jednoduchšie zistiť počet výrobcov, ktorí neuzatvorili zmluvné vzťahy v danom termíne. Pre orgány štátneho dozoru bude zoznam výrobcov, ktorí vypovedali zmluvu s niektorou s OZV podkladom na podrobné preskúmanie ich zmluvného vzťahu, aby sa nestávalo, že budú obchádzať povinnosti im vyplývajúce zo zákona.

K čl. I bodu 10 [§ 59 ods. 4 písm. a)]

Vzhľadom na poddimenzovanie systému triedeného zberu komunálnych odpadov z obalov a komunálnych odpadov z neobalových výrobkov je nutné určiť minimálnu cenu za nakladanie s odpadmi z obalov a neobalových výrobkov, ktorú je organizácia zodpovednosti výrobcov povinná zaplatiť zberovej spoločnosti, ktorá vykonáva zber týchto odpadov v obci, s ktorou má

organizácia zodpovednosti výrobcov pre obaly uzavretú zmluvu podľa § 59 ods. 2. Minimálne sadzby za tonu odpadu pre obaly a neobalové výrobky budú určené vo vykonávacom predpise.

K čl. I bodu 11 [§ 59 ods. 12]

Uvedené ustanovenie sa zavádza aj z dôvodu vzniknutej situácie zo začiatku roka 2020, kedy veľa obcí nemalo uzatvorené zmluvy s organizáciou zodpovednosti výrobcov pre obaly a následne nebolo zabezpečené financovanie zberu triedených zložiek odpadov z obalov a odpadov z neobalových výrobkov. Ďalší dôvod na zavedenie uvedeného ustanovenia je skutočnosť, že náhradný zvoz v obciach bez zmluvy s OZV, ktorý má zabezpečiť KC OBALY, nie je v rámci KC OBALY nijakým spôsobom vyriešené. Zvoz triedených zložiek odpadov z obalov a odpadov z neobalových výrobkov má byť kontinuálny bez prerušenia.

K čl. I bodu 13 [§ 80 ods. 12]

Predchádzajúca právna úprava neobsahovala definíciu iných zdrojov. Iné zdroje boli vysvetlené len v dôvodovej správe k zákonu č. 460/2019 Z. z. ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 79/2015 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony. Dôvodová správa nie je právne záväzná. Absentujúca definícia v praxi spôsobovala problémy. Za odpad, ktorý má podobný charakter a zloženie ako odpad z domácností v prípade obalov a neobalových výrobkov, je možné považovať len odpad, ktorý sa bežne vyskytuje v triedenom zbere od občana v obciach napr. obaly z nápojov, obaly z jedla, kancelársky papier, noviny, kartónové obaly, skupinové obaly na potraviny.

K čl. I bodom 14 a 15 [§ 81 ods. 1]

V nadväznosti na zmenu definície komunálneho odpadu v § 80 ods. 1 zákonom č. 460/2019 Z. z. ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 79/2015 o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony sa zmenili princípy zodpovednosti za nakladanie s komunálnym odpadom. Odsek 12 v § 80 zároveň definuje odpady z iných zdrojov, čo sa v aplikačnej praxi vo vzťahu ku komunálnym odpadom z obalov a neobalových výrobkov javilo problematické. V záujme smerovania k naplneniu filozofie rámcovej smernice o odpade a v snahe umožniť pôvodcom komunálneho odpadu zachovať doterajší zabehnutý systém nakladania s komunálnymi odpadmi z obalov a neobalových výrobkov z iných zdrojov, dochádza k úprave § 81 ods. 1 tak, aby bol vytvorený právny rámec na tzv. delení zodpovednosť za nakladanie s týmito komunálnymi odpadmi.

K čl. I bodu 16 [§ 81 ods. 7 písm. c)]

Obec má explicitne zakázané financovať triedený zber a plnenie štandardov zberu (teda dostupnosť infraštruktúry a frekvencie zberu) tak plne závisí od vôle a finančnej kapacity OZV. Uvedenou zmenou sa spresňuje, že obec nie je zodpovedná za štandardy zberu, nakoľko za tie zodpovedá priamo OZV.

K čl. I bodu 17 [§ 81 ods. 13]

Podľa § 81 ods. 1 je za oddelene vyzbieraný odpad z iných zdrojov, na ktorý sa nevzťahuje rozšírená zodpovednosť výrobcov a elektroodpad a použité batérie a akumulátory zodpovedný ich pôvodca hoci by spĺňal definíciu komunálneho odpadu. Nie je teda potrebné vyžadovať od subjektu vykonávajúceho zber týchto odpadov u pôvodcu odpadu zmluvu s obcou keďže tá za tento odpad nezodpovedá.

K čl. I bodu 18 a 19 [§ 81 ods. 25 a 27]

V záujme zachovania filozofie rámcovej smernice o odpade a v snahe umožniť pôvodcom komunálneho odpadu zachovať doterajší zabehnutý systém nakladania s komunálnymi odpadmi z obalov a neobalových výrobkov z iných zdrojov pre pôvodcov týchto odpadov, vytvára sa právny rámec v novom odseku 27. Vytvára sa tak priestor pre tzv. delenú zodpovednosť za nakladanie s týmito komunálnymi odpadmi. Ak pôvodca komunálnych odpadov z obalov z iných zdrojov alebo pôvodca komunálnych odpadov z neobalových výrobkov z iných zdrojov chce zachovať doposiaľ fungujúci systém nakladania s odpadmi, ktoré produkuje, môže tak urobiť na základe tohto ustanovenia. Pôvodca komunálnych odpadov z obalov z iných zdrojov alebo pôvodca komunálnych odpadov z neobalových výrobkov z iných zdrojov môže požiadať obec, aby zabezpečila triedený zber týchto odpadov ako celok, teda nie len za vybrané odpadové materiály.

V súvislosti s doplnením odseku 27 je v odseku 25 doplnená oznamovacia povinnosť obce voči organizácii zodpovednosti výrobcov pre obaly o skutočnostiach vyplývajúcich z nahlásenia pôvodcov komunálnych odpadov z obalov a komunálnych odpadov z neobalových výrobkov z iných zdrojov obci.

K čl. I bodu 20 [§ 94 ods. 5]

Ide o doplnenie dôvodu zániku autorizácie podľa § 89 ods. 1 vo vzťahu k tretej osobe.

K čl. I bodu 21 [§ 105 ods. 3 písm. m)]

Doplnenie povinnosti organizácie zodpovednosti výrobcov pre obaly uhradiť minimálne náklady za zabezpečenie triedeného zberu a zhodnotenia odpadov z obalov a odpadov z neobalových výrobkov a náležitosti zmluvy medzi organizáciou zodpovednosti výrobcov pre obaly a zberovou spoločnosťou, ktorá vykonáva triedený zber odpadov z obalov a odpadov z neobalových výrobkov v obci, ako aj úprava § 112 ods. 10 až 13 si vyžaduje doplnenie splnomocňovacieho ustanovenia na vydanie vykonávacieho predpisu.

K čl. I bodu 22 [§ 112 ods. 10 až 13]

Úprava odsekov 10 až 13 zabezpečí súčinnosť orgánu štátneho dozoru o uložených pokutách výrobcovi obalov a výrobcovi neobalových výrobkov za porušenie menovaných zákonných povinností výrobcu pre Koordináčne centrum pre prúd odpadov z obalov a z neobalových výrobkov potrebnú informovanosť pre efektívne uplatňovanie a vymáhanie nákladov.

K čl. I bodu 23 [§ 113 ods. 2]

Doplnením nového písmena r) sa na určenie spôsobu plnenia povinností koordinačnému centru ministerstvom podľa § 31 ods. 12 písm. e) nevzťahuje správny poriadok.

K čl. I bodom 24 až 26 [§ 117 ods. 2, 3 a 6]

V nadväznosti na úpravu povinností je nutné upraviť sankcie za porušenie týchto povinností.

K čl. I bodu 27 [§ 117 ods. 7]

Pri porušení § 81 ods. 12 sa ustanovuje nový spôsob určenia pokuty predovšetkým z dôvodu motivačného.

K čl. I bodom 28 a 29 [§ 135eb ods. 7 a ods. 8]

Posun účinnosti uvedených bodov týkajúcich sa úpravy finančných príspevkov výrobcov v rámci kolektívnych systémov rozšírenej zodpovednosti výrobcov tzv. ekomodulácie, teda zohľadnenia príspevkov výrobcov do systému nakladania s odpadom na základe toho, z akých materiálov sú výrobky vyrobené sa navrhuje z dôvodu absencie harmonizovaných pravidiel na

úrovni Európskej komisie. V zmysle smernice Európskeho parlamentu a Rady 2018/851 bolo potrebné transponovať uvedenú povinnosť do 05.07.2020. Zároveň smernica uvádza: „Komisia po konzultácii s členskými štátmi zverejní usmernenia pre oblasť cezhraničnej spolupráce týkajúcej sa systémov rozšírenej zodpovednosti výrobcov a pre úpravu finančných príspevkov uvedených v článku 8a ods. 4 písm. b).“ V zmysle splnomocňovacieho ustanovenia zákona o odpadoch konkrétne pravidlá ekomodulácie budú súčasťou vykonávacej vyhlášky k zákonu. Podľa pôvodného harmonogramu mali byť uvedené usmernenia Komisie publikované ešte v roku 2019, bol teda predpoklad, že následne po prijatí zákona a splnenia si transpozičnej povinnosti budú už publikované usmernenia, ktoré by boli prenesené do vykonávacej vyhlášky. Nakoľko však do dnešného dňa neboli usmernenia Komisie publikované a neexistuje teda právna úprava podrobnejšie definujúca, akým spôsobom sa majú upraviť príspevky výrobcov a vzhľadom na to, že nie je vhodné v súčasnosti vytvárať pravidlá na národnej úrovni, ktoré môžu byť v priebehu nasledujúcich mesiacov nahradené harmonizovanými pravidlami na úrovni Európskej únie a teda by sa museli meniť, ustanovenie § 135eb ods. 7 a 8 je potrebné upraviť.

K čl. I bodu 30 [§ 135ec]

Z dôvodu úpravy zodpovednosti za nakladanie s komunálnymi odpadmi z obalov a neobalových výrobkov z iných zdrojov je nevyhnutné poskytnúť prechodné obdobie na prípravu a zavedenie triedeného zberu týchto odpadov v obci.

V odseku 1 je sa ustanovuje prechodné obdobie pre organizáciu zodpovednosti výrobcov pre obaly na úpravu zmluvy podľa § 59 ods. 2 s obcou, v ktorej vykonáva zber komunálnych odpadov z obalov a neobalových výrobkov. V zmluve je potrebné upraviť systém nakladania s komunálnymi odpadmi z obalov a neobalových výrobkov vrátane odpadov z iných zdrojov, teda od právnických osôb a fyzických osôb-podnikateľov, ktorý nemusí byť identický, ako je systém nakladania s komunálnymi odpadmi z obalov a neobalových výrobkov z domácností v obci. Dohodnutý systém nakladania s komunálnymi odpadmi z obalov a neobalových výrobkov vrátane odpadov z iných zdrojov je potrebné obsiahnuť aj v zmluve so zberovou spoločnosťou, ktorá v danej obci vykonáva zber komunálnych odpadov z obalov a neobalových výrobkov.

Prechodné obdobie je v odseku 2 ustanovené pre pôvodcu komunálnych odpadov z obalov z iných zdrojov a pôvodcu komunálnych odpadov z neobalových výrobkov z iných zdrojov osobitne pre rok 2020, aby mu tak bola zachovaná možnosť požiadať obec o zabezpečenie triedeného zberu komunálnych odpadov z obalov z iných zdrojov alebo komunálnych odpadov z neobalových výrobkov z iných zdrojov v roku 2021.

Aby bolo možné zabezpečiť zavedenie a vykonávanie triedeného zberu komunálnych odpadov z obalov z iných zdrojov a komunálnych odpadov z neobalových výrobkov z iných zdrojov od 1. januára 2021, bolo potrebné určiť prechodné obdobie pre obec, aby v dostatočne oznámila organizácii zodpovednosti výrobcov pre obaly relevantné údaje.

K čl. II

Vzhľadom na neprimerane krátky čas na prípravu integrácie externých informačných systémov s informačným systémom odpadového hospodárstva v súvislosti so zavedenou povinnosťou elektronickej evidencie, ako i z dôvodu pandemického ochorenia COVID-19 a s tým súvisiaci posun pripravenosti testovacích, integračných a produkčných prostredí pre pripojenie sa externých informačných systémov sa navrhuje posun účinnosti termínu povinnosti viesť evidenciu odpadov prostredníctvom informačného systému odpadového hospodárstva o jeden rok. Zároveň sa posúva termín spustenia systému zálohovania jednorazových obalov na nápoje z 1. januára 2023 na 1. januára 2022.

K čl. III

Dátum účinnosti je navrhnutý na 1. októbra 2020 z dôvodu potreby rýchleho riešenia situácie, ktorá nastala ako dôsledok opatrení v súvislosti s ochorením COVID-19, z absencie harmonizovaných pravidiel ekomodulácie na úrovni Európskej únie a nedostatkov zákona č. 79/2015 Z. z. o odpadoch, ktoré vyplynuli z aplikačnej praxe. Ustanovenia týkajúce sa elektronickej registrácie podľa § 30 a rozsahu triedeného zberu komunálnych odpadov z obalov a komunálnych odpadov z neobalových výrobkov.